

BESLUT

2019-12-11

Dnr: 19/02876

SAKEN

Klotet, P1, 2019-09-04, inslag med en forskare som svarar på en lyssnarfråga om miljöpåverkan; fråga om opartiskhet, saklighet och otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

ANMÄLAN

Anmälaren anför att den i inslaget inbjudna forskaren var avlönad av en centrumbildning på Sveriges Lantbruksuniversitet vars enda uppgift är att propagera för ekologisk produktion och konsumtion. Anmälaren är kritisk till att programmet återkommande bjuder in forskaren som expert.

Anmälaren är bland annat vidare kritisk till att forskaren förespråkade ekologiska livsmedel samtidigt som hon förklarade att det bästa ur klimatsynpunkt var att äta resurseffektiv kost. Enligt anmälaren visar statistik att ekologisk produktion har lägre avkastning och kräver 25 procent mer mark.

Forskaren sa också att ekologisk produktion var bättre för att det inte dödade pollinerare. Det finns ett digert regelverk kring användningen av växtskyddsmedel enligt anmälaren. Det är inte tillåtet att använda medel som är farliga för pollinerare.

Anmälaren anser även att inslaget utgjorde reklam för märkningen KRAV som är en kommersiell märkning.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Sveriges Radio ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet).

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att forskaren var en tillfällig medverkande som var inbjuden i egenskap av expert. Hennes uttalanden innebär inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Inslaget strider inte heller mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens andre vice ordförande Ulrik von Essen efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Johannes Wik